

Polskie Towarzystwo Leśne
Polish Forest Society

ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. nr 3
02-362 Warszawa
tel. +48 22 822 14 70
e-mail: biuro@ptl.pl, www.ptl.pl

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa
ASSOCIATION OF FORESTERS AND WOOD TECHNOLOGISTS (SITLiD)
ZARZĄD GŁÓWNY
ul. Czackiego 3/5, 00-043 Warszawa.
tel./fax: +48 22 826 74 58, tel. +48 22 827 02 87

Warszawa, 10 marca 2021 r.

Pan

Michał Kurtyka

Minister Klimatu i Środowiska

Apel Polskiego Towarzystwa Leśnego oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa o aktywne uczestnictwo Polski w dalszych pracach UE nad „Unijną strategią na rzecz bioróżnorodności 2030”, uwzględniające specyfikę, dorobek i dotychczasowe osiągnięcia leśnictwa polskiego w ochronie bioróżnorodności

Komisja Europejska przyjęła w 2020 r. dokument: „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 Przywracanie przyrody do naszego życia”. Strategia ma łączyć ochronę bioróżnorodności z przeciwdziałaniem zmianom klimatu w ramach szerokiego programu pn. Europejski Zielony Ład.

Realizacja zapisów Strategii doprowadzić ma do objęcia ochroną prawną 30% powierzchni lądowej, wyłączenia z całkowitego użytkowania 10% tej powierzchni, a także zaprzestania użytkowania „starodrzewów”. W fizjograficznych i własnościowych warunkach Polski wyłączenia z użytkowania skierowane zostaną w większości na lasy Skarbu Państwa. Według wstępnych szacunków może to oznaczać konieczność objęcia ochroną ścisłą nawet około 2,5 mln ha lasów.

Konsekwencją wprowadzenia ochrony ścisłej na takiej powierzchni będzie znaczne ograniczenie pozyskania drewna w Polsce, szacowane nawet do 40% (wynika to m.in. ze struktury wieku drzewostanów), co doprowadziłoby do utraty tysięcy miejsc pracy. Istnieją także uzasadnione obawy, że tak znaczne ograniczenie pozyskania drewna spowodowałoby istotne konsekwencje gospodarcze w bardzo dobrze rozwiniętym polskim przemyśle drzewnym oraz konieczność uzupełnienia brakujących w Polsce i Europie ilości drewna, jakie wyniknęłyby z wprowadzonych ograniczeń. Drewno to byłoby wówczas kupowane w krajach nie stosujących zasad zrównoważonego leśnictwa, jak np. Rosja czy Brazylia. Zwiększone pozyskanie spowodowałoby wzrost wylesień i spadek bioróżnorodności w tych krajach, które odpowiedziałyby na gwałtowny wzrost popytu na drewno w Europie. Oczekiwany wzrost bioróżnorodności, spodziewany do uzyskania w wyniku wyłączenia z użytkowania i czynnej ochrony znacznych powierzchni lasów, może być w ten sposób zniwelowany.

Leśnictwo polskie, realizując zasadę zrównoważonego rozwoju, zwiększyło lesistość kraju z 21% w 1945 r. do 30% obecnie (przy wzroście powierzchni lasów o około 3 mln ha), wprowadziło na połowie powierzchni leśnej różnego rodzaju formy ochrony przyrody, a racjonalnie użytkując zasoby drzewne, zwiększa co roku o około 35 mln m³ zasoby dla przyszłych pokoleń, chroni rzadkie i ginące gatunki roślin i zwierząt, retencjonuje wodę w lesie. Te działania spowodowały wzrost średniego wieku polskich lasów do 59 lat oraz zwiększenie zasobności ze 125 m³/ha w 1968 roku do 286 m³/ha obecnie. Lasy polskie pochłaniają coraz więcej CO₂, chroniąc w ten sposób klimat.

Odmienne od większości państw UE struktura własnościowa lasów w Polsce, ze zdecydowaną przewagą lasów państwowych, pozwoliła na wypracowanie modelu leśnictwa wielofunkcyjnego, dobrze godzącego potrzeby ochrony bioróżnorodności z odpowiedzialnym użytkowaniem ich zasobów. Zasady tej gospodarki podlegają ciągłej ewolucji i doskonaleniu. Realizacja tego modelu pozwoliła także na rozwój sektora leśno-drzewnego na światowym poziomie. Prowadzona w Lasach Państwowych na powierzchni ponad 7 milionów hektarów **wielkoobszarowa ochrona przyrody** jest bardziej skuteczną metodą ochrony bioróżnorodności niż tylko na ściśle określonych, wyłączonej obszarach, i według dotychczasowych doświadczeń powinna być kontynuowana. Podział lasów na produkcyjne i objęte całkowitą ochroną nie znajduje dowodów potwierdzających skuteczność tego sposobu ochrony bioróżnorodności. Lasy polskie, tak jak i w całej Europie, zostały na przestrzeni wieków mocno przekształcone. W tych warunkach pozostawienie dużej ich części, bez świadomie ukierunkowanej ingerencji człowieka, nie będzie dobrze służyło samej przyrodzie. Bazując na dotychczasowych doświadczeniach, jesteśmy przekonani, że sprawdzona w polskim leśnictwie wielkoobszarowa ochrona jest najbardziej skuteczną formą ochrony bioróżnorodności.

Zaniechanie aktywnych działań ochronnych na szacowanej według wstępnej propozycji powierzchni około 2,5 mln ha polskich lasów spowoduje nie tylko spadek pozyskania drewna, ale także głębokie, negatywne konsekwencje w odniesieniu do ochrony klimatu, ochrony bioróżnorodności, trwałości lasów, dochodów społeczeństwa, rynku pracy i dochodu narodowego. Pozostawione bez ingerencji człowieka lasy w stadium rozpadu będą pochłaniały coraz mniej, a emitowały coraz więcej CO₂. Zagrożona zostanie trwałość lasów, utrzymywana obecnie dzięki gospodarce leśnej, przeciwdziałającej masowym gradacjom owadów, pożarom, pojawianiu się gatunków inwazyjnych czy likwidującej skutki katastrof spowodowanych innymi czynnikami abiotycznymi.

Proponowane powiększenie obszarów chronionych odbywa się na obecnym etapie jeszcze bez określenia kryteriów ich wyboru, sposobów ochrony, przy jednoczesnym braku definicji starodrzewów. **Budzi to obawy o dowolne, nienaukowe i nieweryfikowalne ustalenie wielkości powierzchni, jakie mają być objęte ochroną, często jak uczy doświadczenie, pod naciskiem radykalnych organizacji ekologicznych, nieponoszących odpowiedzialności za skutki.** Komisja Europejska prowadzi obecnie prace nad uściśleniem pojęć i ustaleniem prawnie wiążących unijnych celów w zakresie odtwarzania przyrody. Nie jest jeszcze za późno na ukształtowanie diskutowanych obecnie rozwiązań w taki sposób, aby skutecznie chronić bioróżnorodność i zachować trwałość lasów wg sprawdzonego w Polsce modelu wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

Polskie Towarzystwo Leśne a także Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa od lat propagują ideę ochrony bioróżnorodności, uznając ją za cel równorzędny z innymi celami leśnictwa przyjętymi w Ustawie o lasach. **Zdecydowanie popieramy także podejmowane przez UE działania ukierunkowane na ochronę bioróżnorodności.** Uważamy jednak, że realizacja Strategii powinna odbywać się w sposób umożliwiający zrównoważone wykorzystanie lasów do celów ochrony przyrody, społecznych i ekonomicznych oraz umiejętne godzenie tych funkcji według podstaw naukowych. **Propozycje zawarte w Strategii nie dają takich możliwości w polskich uwarunkowaniach i mogą spowodować skutki przeciwne do zamierzonych.**

PTL oraz SITLiD, grupujące blisko 15 tysięcy członków reprezentujących różne ośrodki naukowe, pracowników leśnictwa i instytucji ochrony przyrody, a także przedstawicieli przemysłu drzewnego, uważają działania w dziedzinie leśnictwa nakreślone w Unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 za **zbyt mało sprzyjające ochronie bioróżnorodności w polskich uwarunkowaniach, negatywne dla gospodarki i społecznie nieakceptowalne.**

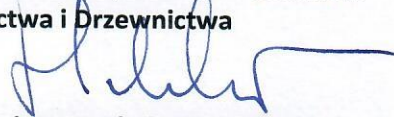
Przedstawiając powyższe argumenty, zwracamy się do Pana Ministra z apelem o podjęcie właściwych i zdecydowanych działań w kierunku takiego kształtowania implementacji „Unijnej Strategii...”, która w ostatecznym kształcie odpowiednio uwzględni różnorodność i specyfikę przyrody krajów zrzeszonych w UE, stosowanych form i metod ochrony bioróżnorodności oraz ich dotychczasową skuteczność, a także względy społeczne i gospodarcze.

Za Polskie Towarzystwo Leśne

dr inż. Janusz Dawidziuk
Przewodniczący Zarządu Głównego PTL

Za Stowarzyszenie Inżynierów i Techników
Leśnictwa i Drzewnictwa

prof. dr hab. Piotr Paschalis Jakubowicz
Przewodniczący Zarządu Głównego SITLiD

Otrzymują z prośbą o wsparcie:

1. Pan Andrzej Duda - Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Pani Elżbieta Witek - Marszałek Sejmu RP
3. Pan Tomasz Grodzki- Marszałek Senatu RP
4. Pan Mateusz Morawiecki – Premier Rządu RP
5. Pan Jarosław Gowin – Wicepremier RP, Ministerstwo Pracy Rozwoju i Technologii
6. Pan Edward Siarka - Pełnomocnik Rządu ds. Leśnictwa i Łowiectwa
7. Pani Małgorzata Golińska – Główny Konserwator Przyrody
8. Pan Andrzej Konieczny – Dyrektor Generalny Lasów Państwowych
9. Europosłowie - wszyscy